

TRŽIŠKI VESTNIK

LETO V.

Tržič, 15. januarja 1956

Št. 2

Tovariš Stane Kavčič

O nalogah delavskih svetov

v zvezi z našo sedanjo gospodarsko politiko

V sredo 11. januarja je predaval v dvorani kina v Tržiču član CK ZKS tov. Stane Kavčič o nalogah delavskih svetov v zvezi z našo sedanjo gospodarsko politiko in o tem, kaj lahko pričakujemo od naše gospodarske preusmeritve.

V imenu občinskega odbora SZDL je predavatelja pozdravil najprej predsednik tov. Rudi Hrovatič, nakar je povzel besedo predavatelj, naš znani gospodarski strokovnjak, sam. V svojih izvajanjih se je omejil na tistih dvoje vprašanj, ki mu jih je bil kot aktualni označil že občinski odbor SZDL, ki je tov. Kavčiča tudi povabil v Tržič.

Govornik je zbranim poslušalcem, ki jih je prišlo k predavanju še kar dostojno število, najprej kar se da podrobno in nazorno orisal smisel naših najnovejših gospodarskih ukrepov in pri tem zlasti poudarjal, da izvajanje določenih ukrepov ne zavisi le od sklepov najvišjih gospodarskih oblasti, temveč v nemajhnih meri tudi od neposrednih proizvajalcev samih.

Tako je naloga prav delavskih svetov v posameznih gospodarskih podjetjih, da novo gospodarsko politiko priključijo v življenje. Delavski sveti so prvi poklicani, da ščitijo interese delovnega človeka. Če ima težnja za zmanjšanjem investicij v podjetjih ta namen, da se zviša življenjski standard delovnega človeka, potem naj delavski sveti povsod, tudi v najmanjših stvarih, skrbje za to, da se investicije v bližnji bodočnosti čim bolj znižajo. Napačno bi bilo in vsi naši lepi načrti bi bili brez haska, če bi v kalendarikli podjetju smatrali, da to načelo zanj ne velja, da so te in te investicije kljub vsemu potrebne in podobno.

Zvišanje standarda nadalje zavisi od znižanja materialnih stroškov v proizvodnji. Predavatelj je pri tem naštel nekaj drastičnih primerov od razsipavanja denarja v podjetjih do malomarnega ravnanja z materialom, kar vse zvišuje materialne stroške v proizvodnji in preprečuje znižanje cen blaga. Delavski sveti bodo morali vsekakor bolj kot doslej obrniti svojo pozornost vprašanju cen blaga, ki je namenjeno delovnemu človeku.

Važno vprašanje, ki je bilo ponekod doslej napačno obravnavano, je tudi vprašanje odnosov delavskih svetov do operativnega vodstva podjetja, do strokovnega kadra v podjetju sploh. Delavski sveti se morajo zavedati, da končno le ti izvajajo sklepe delavskih svetov in jim je treba nuditi vsa potrebno pomoč pri njihovem delu.

Drugi del predavanja je imel namen odgovoriti na vprašanje, kaj pričakujemo od naše gospodarske preusmeritve. Predavatelj je takoj v začetku poudaril, da ni v tem pogledu na mestu niti prevelik optimizem niti skeusa, češ, se vse to in to moramo izvršiti prej, preden lahko začnemo misliti na zboljšanje življenjskih pogojev našega delovnega člo-

veka. Vsekakor hočemo — je naglasil predavatelj — začeti popravljati položaj tistih ljudi, ki žive zgolj od svoje plače.

Konkretni ukrepi, ki bodo zboljšali življenjske pogoje delovnega človeka v mestih, so že v pripravi. Med drugim bo določenih znatno več sredstev za stanovanja kot pred dvema, tremi leti. Predvsem pa bodo skušali novi ukrepi izravnati razliko med mestom in vasjo, ki je nastala v zadnjih letih. Ti ukrepi ne bodo naperjeni proti kmetškemu prebivalstvu v tem smislu, da bi se le-temu nujno moral znižati življenjski standard, temveč le v tem smislu, da bo izgubilo prednosti pred industrijskim delavcem in bo nekako prisiljeno več proizvajati in več dajati na trg. Ta cilj bodo zasledovali ukrepi kot so ukinitvev otroških doklad tistim, ki imajo zemljo za obdelovanje, ukinitvev raznih regresov pri nakupih poljedelskega orodja, spremembe v obdavčitvi in podobno. Z nepravilnimi gospodarskimi prijemi, ki so bili v praksi doslej, se je namreč zgodilo, da je na podeželju standard rastele, medtem ko se je v industrijskih krajih celo nižal.

Letošnja Novoletna jelka v Tržiču

V prijetnem razpoloženju so potekali novoletni prazniki. Posebno mladini so prinesli mnogo prijetnih doživetij in razvedrila. Društvo prijateljev mladine v Tržiču je imelo dokaj dela s pripravami za novoletno veselje mladine. S pomočjo društva žena in SZDL je izdelalo okrog 150 parov copat, ki jih je Dedek Mraz razdelil med socialno najšibkejše otroke. Razen tega je oskrbele 1300 zavojčkov s pisanimi dobrotami, ki jih je Dedek Mraz ob svojem prihodu namesto pogostitve izročil tržički mladini v lepo dekorirani sindikalni dvorani. Prišel je v spremstvu snežink in palčkov ob pri-

Naprošamo vse svoje bivših borcev španske republikanske armade (leta 1936 do 1939), ki so padli v Španiji ali v vrstah NOB (1941—1945), da javijo svoje naslove in podatke o padlih. Glavnemu odboru Zveze borcev LRS - španska sekcija.

OBJAVA

Člani in ljubitelji motorizacije

Vabljeni ste na REDNI LETNI OBČNI ZBOR Avto-moto društva Tržič, ki bo v soboto, dne 21. januarja 1956 ob 19. uri v Sindikalni dvorani (vhod skozi Mestni dom). — Dnevni red običajen. — Po občnem zboru bo za vse prisotne družabni večer. — Igra Tržičski kvintet.

AVTOMOBILSKO MOTOCIKLISTIČNO DRUŠTVO TRŽIČ

Od naše gospodarske preusmeritve na ta način lahko pričakujemo, da se bo končno le pričel postopoma zboljševati tudi položaj delavca, listega delavca, ki je prvi in v največji meri pripomogel do tega, da se je naša nekdanja zaostala dežela povzpela v kratkem času do tolikšne gospodarske moči.

Poslušalci so izvajanja predavatelja spremljali z živim zanimanjem, ob koncu pa ga nagradili z aplavzoma. Vsi pa želimo, da bi taka predavanja imeli priliko slišati čim pogosteje.

jetnih zvokih godbe, njegov nastop pa so spremljali prisrčni prizori mlajših otrok. Posamezne šole in ustanove je obdaril z bogatimi kolektivnimi darili: s knjigami, s smučmi, z različnim orodjem za ročna dela itd. Živahno novoletno sejmišče na tržnici je nudilo otrokom marsikaj za oči, za dobro voljo in za posladkanje. V okviru novoletnega praznovanja so za mladino v kinu brezplačno vrteli film Alice v čudežni deželi. DPD Svoboda pa je razveselilo najmlajše z lutkovno igro Obuti maček, ki se je cicibani kar niso mogli gledati.

IVERI

Kdor kaj kritizira, dokazuje, da je nekaj dobrega v njem. Če bi namreč ne bilo nič pozitivnega v njem, bi sploh ne opazil, da je to in to narobe, ali pa bi šel vsaj brezbrizno mimo tega.

Vendar **zaslužno** samo kritiziranje še ni. Zaslužen bo ta človek še e tedaj, ko bo **po vseh svojih močeh skušal izboljšati** tisto, kar je slabo.

Nekateri ljudje so silno nagli v svojih sodbah o drugih ljudeh; svojo sodbo o njih razglašajo še preden so se potrudili, da bi jih vsaj približno razumeli.

Soditi druge je silno kočljiva stvar. Treba je prej **teretito** poznati vse njihovo mišljenje, vsa njihova dejanja in vse načine, da se jih lahko ustvarimo kako sodbo o njih.

• • Kino • •

17. do 18. januarja: Angleški vohunski film VIDIM NEZNANCA.

19. do 20. januarja: Angleški kriminalni film TRETOV ZADNJI DOGODEK.

21. do 23. januarja: Ameriški pustulovski film TAJNOST INDIJANKE.

24. do 25. januarja: Indijski film DVA ORALA ZEMLJE.

26. do 27. januarja: Francoski film EDVARD IN KAROLINA.

28. do 30. januarja: Ameriški film v barvah BAGDADSKI BERAC.

31. jan. do 1. februarja: Avstrijska komedija HANERL.

2. do 3. februarja: Ameriški film v barvah HONDO.

4. do 6. februarja: Francoski film v barvah ALI BABA IN 40 RAZBOJNIKOV.

Tradicija

TRŽIŠKEGA ČEVLJARSTVA

5. nadaljevanje

Brezdvomno je francoska okupacija v Trziču od leta 1809–1813 pustila svoje sledove tudi glede mode čevljev. Ni nam sicer nič znanega, kakšnih obutev so izdelovali tedaj živeči mojstri Pleničar, Mauc, Dobrin in ostali. Že pred francosko revolucijo, zlasti pa za časa Napoleona, se je na splošno razvilo izdelovanje gladkih škornjev s trdimi golenicami. Podplata na izdelava je bila okvirno šivana. Škornji so bili samo zadaj skupaj sešiti. Nekaj takih krojev „muštrov“, med njimi tudi „Napoleon Stiefel“, imamo v našem muzeju med čevljarstvo zbirko. Ne da se dognati, kdaj se je v Trziču začelo razvijati izdelovanje čevljev za izvoz iz Trziča. Prvotno so se čevljarji mojstri pečali le z delom po „meri“. Izdelovanje čevljev za izvoz se je pa moralo razviti že v prvi polovici 19. stoletja, ker so bili na obrtni razstavi v Ljubljani leta 1844 tudi trziški čevlji mojstrov Klopčauerja in J. Megušarja. Tako bi lahko delili čevljarstvo v dve skupini in sicer v liste, ki so se vseskozi pečali z izdelovanjem čevljev po meri in naročilu za domače prebivalstvo ter z delom po „Sterah“ (o tem pozneje). V drugo skupino pa bi prišle tiste mojstre, ki so delali cenjeje čevlje za izvoz, na debelo. Nekateri, in teh je bilo najmanj, so se preživljali z delom po meri, ali kakor so govorili naši predniki z „ufrimanim“ delom, kadar pa je tega primanjkovalo, tudi z delom za izvoz v manjši meri. Delu za izvoz so naši predniki rekli „kolektura“. Porba za vsakdanji kruh je bila v prejšnjih časih v marsičem celo težavnejša. Zamislimo se samo v težavna pota, po katerih so mnogi čevljarji ročno prevažali svoje izdelke tudi na seime, celo čez Ljubeljo v Borovlje. Celovec itd. Vlakov ni bilo, plačevali voznika je bilo predrago. Delali so eni kot drugi od raneza jutra do pozne noči. Premožnejši so bili seveda listi, ki so delali za izvoz, bolj ponosni na svoje znanje pa so bili mojstri, ki so izdelovali „ufrimano“ obutev. To bi bila nekaka splošna analiza naših stanovskih prednikov pred sto leti.

NEDELJSKA PONAVALJALNA ŠOLA

Kot sem že omenil, so bili najmlajši člani ceha vajenci (jüngere Zunftmitglieder). Iz tega je nastalo za vajence ime „junger, jungri“. Gotovo je bilo že po francoski okupaciji v Trziču precej vajencev tako čevljarstvih kakor tudi iz ostalih strok. Tedanji cehi so jim oskrbeli nedeljsko ponavljalno šolo. Kdaj se je začela, nam ni znano. Ohranjeni sta 2 najstarejši izpričevali iz leta 1825 in 1829. Prvo se v slovenskem prevodu glasi:

SPRICEVALO

da je čevljarji vajence Ignac Pokojič ponavljalno pouk ob nedeljah in praznikih na tuk, župnijski šoli pridno obiskoval.

Zupni urad Trzič, dne 8. junija 1825.

Tomaž Jeseničar, župnik

Spričevala ned. pon. šole so bila do leta 1880 pisana v nemščini. Slovenska spričevala so izdajali v l. 1881 in 1882, to je do ustanovitve današnje vajenske, bivše obrtne šole, v tej šoli pa zopet, in to skoraj do 1. svetovne vojne, v nemščini. Ker je bila med obiskovalci ned. pon. šole, kakor tudi v prvih letih obstoja obrtno-nadaljevalne šole pretežna večina čevljarstvih vajencev, zato navedeni šoli tudi omenjam v tradiciji trziškega čevljarstva.

Na ned. pon. šoli so v začetku poučevali le verouk. Kasneje, kakor je razvidno iz ohranjenih spričeval pred sto leti,

so poučevali še čitanje, računstvo, spise, lepomis. Pouk je bil v nemščini, le čitanje je bilo poleg nemškega tudi slovensko. O kakem strokovnem pouku ni bilo govora, ker strokovnih šol za čevljarstvo stroko tudi vladajoči Nemci sami niso imeli.

Čevljarji kakor tudi ostali vajenci iz Trziča so povečini vsi obiskovali trziško osnovno šolo, vajenci iz okolice pa so bili povečini brez osnovnošolske izobrazbe. Kakor je iz izpričeval ned. pon. šole razvidno, so veliko važnost polagali na znanje verouka, ker so s tem hoteli dati

Kako dela klavec in dober gospodar

Vemo, da imajo čitatelji že polna ušesa dobrih naukov, toda kljub temu moramo v nekaj besedah povedati, kako lahko preprečite veiko škodo in izgubo.

Smo sredi sezonskega klanja prašičev. Največkrat je komoditeta kriva, da gre mnogo svinjskih kož pozlu, namesto da bi šle po odkupnem podjetju KOTEKS lja, kamor edino spadajo, to je v naše usnjarne. Namesto, da bi prašiča pravilno odrli, ga oparijo in s tem uničijo

vajencem moralno vzgojo ter jih s trdo disciplino med učno dobo vadili lepega vedenja.

Spričevalo iz leta 1846 navaja n. pr. „da je čevljarji vajence Jožef Meglič pri g. mojstru Tomažu Dobrinu v Trziču obiskoval ponavljalno šolo od 7. nov. 1842 – 15. februarja 1846, redno zahajal k pouku verouka, si pridobil znanje s prav dobrim uspehom, se v npravnem oziru lepo zadržal. Zato naj bo oproščen pouka.“

Učna doba je navadno trajala 4 leta, zlasti za tiste fante, ki so se sli učiti morda že z 12- ali 13-letjem. Pri oprostitvi, kjer je bil navzoč poleg predsedstva ceha tudi najstarejši pomočnik, je dobil vajence še nekaj dobrih naukov, naj bo pošten, priden itd. Z dobrim spričevalom, z željo videti tuje kraje, spoznati življenje, se izpopolniti v delu in se strokovno izobražen vrtni v domači kraj, se je marsikateri pomočnik podal na pot po cesti proti Ljubeljo.

(Nadaljevanje sledi)

kožo. Če rečemo, da gre na ta način koža pozlu, prav nič ne preiravamo, kajti namesto denarja je v žepu praznina, a koža na slanini vara želodec, ker pač ni redilna. Tistemu potrošniku, ki mora zabelo kupovati, **podraži** koža na slanini to prepotrebno živilo.

Tudi Vi se morate boriti za znižanje cen, zato morate svinjsko kožo pravilno **odreti**.

Če si pogrešil lani, popravi to letos! Zaklanega prašiča pravilno oderi in oddaj kožo KOTEKSU, ki plača za prvovrstno kožo slovenske pasme 200 din za kilogram.

Ne zametuj denarja, gospodinjci pa prihrani nevšečno delo z žaltavo slanino na koži!

Vzgojni problemi

Mira Hiršl:

Naš otrok je živčen

(Nadaljevanje)

Starši velikokrat tožijo, da otroci uporno molče, če jim ukažejo kaj takega, kar jim pač ni po godu, drugi živčni otroci pa slore prav namenoma ravno nasprotno, kar zahtevajo od njih. Te neprilike bomo z živčnim otrokom ublažili tako, da bomo otrokovo pozornost obrnili drugam, morda na delo in na predmet, ki otroka zelo zanima. Vse to pa moramo storiti tako, da otrok tega ne opazi. Mi bomo pač svoje zahteve umaknili, ker smo spoznali, da jih otrok v svoji živčni razdražljivosti ne more in noče izvršiti, otrok sam pa bo pri tem pozabil na svojo kljubovalnost. Surov odnos napram otroku v takih primerih in naše vztrajanje, da bi kljubovanje zlomili s silo, bi samo povečalo negativno otrokovo stališče do naših zahtev.

Pogosto se odrasli naravnost divjaško obnašajo do otrok, ki ponoči močijo posteljo (enureza). To je lahko vzrok otrokove živčnosti. Starši naj v takih primerih popolnoma opuste vse grobe vzgojne mere. Samo s potrpežljivostjo in s pravilno vzgojo bodo dosegli lepe uspehe. Otrokove težave bi blažili s tem, da bi mu ne dajali že nekaj ur pred spanjem sadja, slane in redke hrane. Uspešno sredstvo je tudi, da otroka zbudimo in sicer 2 uri zatem, ko zaspi, in če moči 2-krat, tudi kratek čas pred drugim mokrenjem. Važno je, da otrok leži v postelji (ne za pečko, ali morda kje na klopi), da leži sam in da ga zbudimo vedno ob istem času. Ko ga zbudimo, pazimo na to, da se otrok res prebudi in zavestno opravi svojo potrebo.

Nervozni otroci mnogokrat grizejo nohte. Starši največkrat reagirajo na to napako z neprimernimi vzgojnimi prijemi; tepejo otroka po rokah, včasih tudi po ustih. S tem samo poslabšajo otrokovo duševno neuravnovešenost. Namesto takega divjaškega postopanja naj bi starši otroku ostrigli nohte in odstranili iz njegove okolice vse, kar povzroča njegovo nervoznost.

Kot smo že omenili v prvem članku, je lahko živčnost pri otroku prirojena ali pridobljena. Zato tudi delimo živčne otroke v dve vrsti. Tisti s prirojenimi živčnimi motnjami so psihopati, a drugi, s pridobljenimi živčnimi motnjami, pa nevrasteniki. V šoli opazimo, da so nekateri otroci s prirojenimi živčnimi motnjami zelo nadarjeni, a kljub temu ne pokažejo primernega napredka. Vsaka stvar v njihovi okolici jih vznemirja, izgube zanimanja za učno snov in ne pazijo. Vendar jih laže nekaj naučimo, kot vzgojimo. Otroci s pridobljenimi živčnimi motnjami pa imajo v šoli še večje težave. Težko jih česa naučimo in tudi vzgojimo. So zelo nemirni, raztreseni pri poslušanju, boli jih glava in se jim v glavi rado vrli. Kadar berejo, jih bole oči in glava nad obrvmi, prsti jim drhte in vsak najmanjši šum v razredu prekine njihovo pažnjo.

Da bomo prav pomagali takim otrokom, si bomo zapomnili nekaj osnovnih vzgojnih prijemov, ki jih mora upoštevati že družina kot osnovna razvojna celica naše družbe.

(Nadaljevanje sledi)

Prof. Simon Milač

Lešani nekdanj in danes

Po Gorenjskem sta razširjena izraza občina in srenja. Dočim predstavlja občina javno pravno ustanovo (politični forum), moremo v srenji gledati privatni upravno pravni organ.

Občina more predstavljati samo eno večje naselje. Navadno pa predstavlja po več povezanih naselij kot eno politično celoto.

Srenja pa vedno zavzema samo eno vas. Ona je predstavnik skupnega premoženja dotičnih vaščanov. K skupni lasti vaščanov lahko spadajo travniki, pašniki (gmajne), gozdovi, pota in drugo. Takim predelom pravijo ljudje, da so srenjski.

Poleg izraza srenja se tu in tam tudi sliši ime „soseska“. Pri štajerskih Slovincih pomeni izraz „soseska“ isto kakor na Gorenjskem izraz „srenja“ (prim. dr. Ljudevit Pivko, Soseska v mariborskem Casopisu za zgodovino in narodoslovje, let. VIII. 1911, str. 11—20). Srenja in soseska sta dva pojma iz stare slovenske pravne zgodovine.

III.

Lešanska srenja zavzema ves teritorij med Palovičami in Vadičami ter Visočami od Peraškega grabna do vrha Dobrče.

K srenjskemu svetu spada:

Lešanska planina na Dobrči (parc. št. 851) 20 ha 18 a 87 m².

Gozd (parc. št. 852/1, 852/2, 852/3) 10 ha 59 a 18 m².

Travnik (parc. št. 850) 1 ha 58 a 94 m².

Pašnik (parc. št. 47, 710, 732/9, 765, 767, 768, 914, 915, 769/1) 20 ha 80 a 49 m².

Skupni svet v Lešah znaša v katastr. meri 53 ha 17 a 48 m².

Kakor povsod na Gorenjskem tako tudi v Lešah srenjski pašnik nad vasjo nazivajo „gmajna“. Ta svet je bil nekdanj (pred letom 1850) razdeljen med takratne vaščane. To sklepam po tem, ker nosijo nekateri predeli oziroma nekateri objekti imena po hišah, ki so jim v pretekli dobi pripadali. N. pr. govorimo „Gontijev del“, „Cajhnov studenec, nadalje Mobijeva, Golmerjeva, Slosarjeva, Cvenkljeva skala, pa še Hrupove skale. Navedeni nazivi so tako ukoreninjeni, da se vsak vaščan more točno orientirati, kje se n. pr. živina pase, kje se je kaj zgodilo itd.

Srenjskega sveta pa se ne more vsak vaščan neomejeno posluževati, oziroma se okoriščati z njim. „Pravica“ uživati skupni svet ni bila obča in enaka. Tozadevno so obstajale takozvane „deležne pravice“, ki so starodavne, zapisane pa so bile sporazumno šele 8. aprila 1911.

Po „deležnih pravicah“ so se prvotni Lešani delili na kmete (gruntarje, zemljake), polgruntarje (polzemljake), kajžarje (stare in nove). Hiše, ki so nastale po l. 1850, nimajo deležnih pravic in ne bi smele uživati srenjskega sveta. Če si je pa kakšna novejša hiša pridobila take „pravice“, jih ji je odstopila kakšna starejša ali s kupom ali dedovanjem, vsekakor pa pogodbeno. S tem se je pa dotična starejša hiša odrekla svojim deležnih pravic zase. Nekako z letom 1850 se je stanje deležnih pravic v srenji zaključilo. Po teh „pravica“ moremo vaščane razdeliti na staronaseljene in mladovaščane. Tudi od teh zadnjih so nekateri znali svoje gospodarstvo stališče tako utrditi, da ne zaostajajo za starokajžarji ali celo polkmeti.

Srenjske „pravice“ so najbolj prišle do izraza pri paši. Zaradi popolnosti navajam sledečo razpredelnico vseh lešanskih gospodarjev:

	sme pasti		
	delež	govod	ovc
Mubija, h. št. 4	1	6	12
Golmer, h. št. 5	1	6	12
Tavčar, h. št. 8	1	6	12
Cajhen, h. št. 10	1	6	12
Sporen, h. št. 11	1	6	12
Rahot, h. št. 15	1	6	12

b) polkmetje:

Valavc, h. št. 3	1/2	3	6
Graben, h. št. 7	1/2+1/4	3+1 1/2	6+3
Bajželj, h. št. 26	1/2+1/3	3+2	6+4

c) stare kajže ali tretinjeki:

Špelnovc, h. št. 2	1/3	2	4
Valavček, h. št. 9	1/3	2	4
Slosar, h. št. 13	1/3	2	4
Sred. mlin, h. št. 14	1/3	2	4
Kropar, h. št. 16	1/3	2	4
Zupnišče, h. št. 18	1/3	2	4
Hrup, h. št. 19	1/3	2	4
Cvenkelj, h. št. 20	1/3	2	4
Okorn, h. št. 21	1/3	2	4
Zgor. mlin, h. št. 23	1/3	2	4
Gonti, h. št. 24	1/3	2	4
Jarka, h. št. 25	1/3	2	4
Koren, h. št. 28	1/3	2	4
Bezuljnek, h. št. 31	1/3	2	4

č) četrтинjeki:

Petrovič, h. št. 6	1/4	1 1/2	3
--------------------	-----	-------	---

d) nove kajže ali šestinjeki:

Kovač, h. št. 1	1/6	1	2
Mrdovt, h. št. 12	1/6	1	2
Spičak, h. št. 17	1/6	1	2
Suštar, h. št. 22	1/6	1	2
Marton, h. št. 27	1/6	1	2
Somorašnek, h. št. 29	1/6	1	2
Narček, h. št. 30	1/6	1	2
Miha, h. št. 32	1/6	1	2
Binkač, h. št. 33	1/6	1	2
Marinek, h. št. 34	1/6	1	2
Kodelnek, h. št. 35	1/6	1	2
Snajcar, h. št. 37	1/6	1	2
Znidar, h. št. 36	1/6	1	2
Maternek, h. št. 38	1/6	1	2
Rodar, h. št. 39	1/6	1	2
Mecornek, h. št. 40	1/6	1	2

Vsi navedeni so staroseleci. Iz razpredelnice je lepo razvidno, da so kmetje imeli polni delež, vsi ostali pa le del te celote. Če je kdo dajal na pašo več glav, kakor mu je pripadalo, je moral doplačati predpisani znesek.

Po letu 1850 je zrastle še 19 hišnih gospodarstev. To so takozvani novoseleci. Evo jih:

Batek, h. št. 41
Zganjarca, h. št. 42
Frona, h. št. 43, ki si je pridobil srenjske pravice od Jarka, h. št. 25
Šola, h. št. 44
Kovač v Hud. grabnu, h. št. 45
Tona, h. št. 46
Cajhnov Franc, h. št. 47
(Katere hiše so nosile št. 48 in 49, ne vem. Prosim dobrega Lešana, da me o tem informira.)
Gasilski dom, h. št. 50
Planinska koča, h. št. 51
Salon, h. št. 52
Valavčev Janez, h. št. 53, ki jo je dobil od opuščene Binkačeve hiše
Frida, h. št. 53
Janč v Hud. grabnu, h. št. 54
Kovačev Franc, h. št. 55
Rogla, h. št. 56
Boštan, h. št. 57
Zagar, h. št. 58
Bezuljnekov Andrej, h. št. 59

Nobeden od novoselcev ni imel srenjskih pravic. Če je hotel pasti na srenjskem svetu živino, je moral plačati posebno pristojbino srenjskemu odboru.

Ker sem ravno pri paši, naj omenim, da je v Lešah od nekdanj navada pasti „dopoldanske“ in „popoldanske“ krave. Zjutraj spuste živino na pašo okrog 5. ure in pasejo do 10. ure. Popoldne ženejo pastirji okrog 16. ure ter pasejo do trdega večera. Za dopoldansko pašo je v navadi takozvana „vrsta“. Pastirji se namreč vrste. Kolikor glav živine kak gospodar spusti na pašo, toliko dni je dolžan pasti. Torej pastirstvo „se vrsti“ ali prehaja od hiše do hiše. Ko se vrsta konča, se začenja znova. Dopoldne pasejo pastirji običajno „za Kračami“ v zahodnem delu „gmajne“, popoldne pa „za Vrtmi“, kjer je več sence.

Poleg dopoldanske je še „ta cevdana“, to je celodnevna paša. Junci, voli, telice

in nemolzne krave gredo med „ta cevdana“. Pase za to od srenje posebej izbrani čednik ali majer. To težko in odgovorno službo je še v avstrijskih časih dolgo let vršil Gontijev Matevž (M. Mokorel). Za njim so pasli tudi Kodejnekov „očka“, Mihov Pavle in neki „Jaka“, ki se je držal pri Tonu nekaj let. V novejšem času so pastirovali Cajhnov Franc, Travnarjev Janez, Fronov „fant“, Zganjarjev T. in mimogrede še kdo drugi. Gnali so zjutraj ob šestih, spravili živino do vročega sonca, nekako do desete ure, čez cesto v goščo pod Dobrčo. Tam je živina imela na hladnem opoldanski odmor. Napila se je hladne vode in podela pod smrekami. Sredi popoldneva se je paša nadaljevala proti izhodu iz gošče in s sončnim zahodom ob 19. ali 19.30 uri se je vsa čreda vrnila domov. Čednik je šel na „rejo“ toliko dni k eni hiši, kolikor so tam dali glav v čredo. Dobil je zajtrk in večerjo, za kosilo in malico pa je vzel s seboj nekaj kruha, suhega mesa in nekaj pijače (šnopsa ali mošta).

Če je živine bilo veliko, so čedniku dali pogonjčiča ali „tretineka“ (rednik - redinek - tretinek).

Paša se je začela o sv. Juriju (o Jurjevem). O kresu se je čednik s tretinekom in vso živino umaknil v planino. Lešanska planina se razprostira v višini 1450 m. Svoj čas je bila tam gori postavljena lesena koča, ki je imela spodaj stajo za molzne krave in telice, zgoraj pa stan za pastirje. Hudo je bilo za vodo. V stari Jugoslaviji so srenjani postavili zidano kočo, poseben zidan hlev za vso živino in ob robu planje zidan zbiralnik za vodo.

Majer je dobival od tiste hiše, kjer je bil na reji, vsak dan „kešt“, to je določeno količino moke, kaše, zabele in kruha. Kadar ni imel majer stalnega tretineka pri sebi, mu je morala dotična hiša, kjer je bil na reji, priskrbeti tretineka v pomoč. Živino je bilo treba zgodaj zjutraj gnati na pašo in šele proti popoldnevu, včasih celo po popoldnevu se je vsa čreda vrnila nazaj proti planji (svet okrog planinske koče).

Živina se je rada mudila v planini. Če je bil čednik skrben, izurjen in uvideven, je znal živino goniti vsak dan v drugo stran na pašo. Popasena trava je čez nekaj dni porasla in tako paše nikdar ni zmanjkalo, razen v sušnih letih. Tedaj je prela-vice povzročilo tudi pomanjkanje vode in živina je morala v takih letih predčasno zapustiti planino.

Navadno so planino izpraznili o Malem šmarnu. Živina se je poslej svet pasla doma kot „ta cevdana“ tja do Podgorske nedelje (ob koncu septembra).

Poleg goveje živine so svoj čas Lešani redili tudi veliko ovc in koz. Ovece so imeli skoro pri vsaki hiši.

V kakem letu je hodilo na pašo 150 ali celo 200 ovc. Skrb zanje je imel posebni ovčji pastir. On je gnal zjutraj, vračal se je pa zvečer. Čez poletje so bihe ovice na planini. Redkokdaj je bilo slišati, da se niso vse ovice vrnile (tatovi, zveri, poškodbe).

Kot ovčji pastirji so nastopali: Gontijev Janez, neki „košar“ (ker je znal plesti košare), stari Jekulov očka iz Palovič in priložnostno še kdo od domačinov.

Koz so imeli največ v zgornjem koncu vasi. Kolikor se jaz spominjam, so koze redili pri Snajcarju, Mih, Mecorniku, Narčku, Somorašniku. V sredi vasi so imeli koze pri Batku in Kadelneku, pri Spičaku, Znidarju in celo pri Spornu.

Koze so pasli navadno otroci. Prijetno jih je bilo gledati, kako so objedale grmovje. Največji trn jim ni delal preglavic in jim je šel kot najbolj sočna trava v slast. Užitek je bilo spremljati koze takrat, ko so se trkale, pa si niso razbile glav. Navadno ljubki pa so bili kozlički, ki so tekali, skakali in se prekucovali, kakor nobena druga mladica.

Pisec teh vrstic je sam nekdanj živel med pastirji in ohranil najlepše spomine na tiste čase, ki so že davno minili.

(Nadaljevanje sledi)

TELESNA VZGOJA IN ŠPORT

TABORNIKI

so podali obračun svojega dela

V nedeljo, 4. decembra 1955 so na rednem letnem občnem zboru polagali obračun svojega dela taborniki RSM. Občni zbor je bil v lepo okrašeni dvorani statistike BPT. Poleg 80 članov so se zbora udeležili še predstavniki ljudske oblasti in množičnih organizacij.

Po pozdravnem nagovoru tovariša Danila Robleka so starejši taborniki in tabornice zapeli taborniško himno.

Poročila so podali starešina Danilo Roblek, načelnik Vili Perko, blagajnik Milan Koprivnik, gospodar Ludvik Knific in za nadzorni odbor Jože Roblek.

V poročilih je bilo zajeto vse delo, ki ga je organizacija opravila v tem letu. Iz njih je bilo razvidno, da je organizacija res potrebna, ker se ukvarja izključno z mladino ter jo vzgaja v dobre člane socialistične domovine. Navaja in uči jih spoznavati prirodo, bližnjo in daljno okolico — uči jih spoznavati domovino. Družina je razdeljena na vode. Vsak vod ima redno vsak teden sestanek, ki je zelo pester. Na sestankih se učijo snovi, ki jo morajo obvladati za 1. in 2. taborniški izpit. Vsak, kdor se le malo ukvarja z mladino, bo razumel trud, ki je potreben, da naučimo 8- ali 10-letno mladino te snovi. „Ni nam žal truda in časa, ki smo ga vložili v vzgojo mladine“, je dejal starešina, tov. Danilo Roblek, „kajti uspehi so se že pokazali.“

Letos smo imeli 10-dnevno taborjenje ob našem Jadranu. Naredili smo 62 izletov s skupno udeležbo 240 članov. Organizirali smo 3 propagandne taborniške večere, za katere smo snov naštvudirali brez tuje pomoči in zanje lahko trdimo, da so dobro uspeli, sodeč po burnem aplavzu občinstva. Nadalje smo izvedli 3-dnevno taborjenje na Bistriški planini. Tudi na partizanskem pohodu v Drago smo sodelovali z večjim številom udeležencev. Za občinski praznik pa smo položili venec na grob prvih žrtev iz Tržiča. Ob tej priložnosti je vsem navzočim tabornikom tov. Zavelcina lepo razložil, kdaj in kako so padle prve tržiške žrtve. „Delo, katerega smo opravili, je ogromno, vključno temu, da smo vsi delavci in da si moramo čas, ki ga prebijemo z mladino, odtrgati od svojega prostega časa. Upam in želim, da bomo na prihodnjem občnem zboru lahko podali prav taka ali pa še boljša poročila“, je zaključil tov. Perko.

„Posebno pa moram omeniti delo, ki ga je opravila gorska straža“, je dejal načelnik GS, tov. Tone Jurjevčič. Kljub temu, da imamo veliko področje, na katerem moramo vršiti kontrolo, smo delo dobro opravili. V naše področje spadajo Kukovnica, Storžič, Begunjsčica in Dobriča. Število pohodov je veliko za tako sorazmerno majhno število stražarjev. Njihova naloga ni majhna in lahka. Opozorjati morajo turiste, naj ne uničujejo gorskega cvetja. Turisti pa so včasih zelo neprijazni, celo surovi. Zato bi s tega mesta prosil za pomoč pri našem nadaljnjem delu ne samo tabornike, ampak tudi prisotne predstavnike oblasti in množičnih organizacij.

Tovariš blagajnik, Milan Koprivnik je povedal, kakšno je finančno stanje. „Finančna sredstva dobimo v glavnem s članarino in dotacijami raznih ustanov. Glavne izdatke pa smo imeli za nabavo novih šotorov in opreme letih. Zato se najlepše zahvalim vsem, ki so nam na kakršenkoli način pomagali. Mislim, da nas tudi v bodočem letu ne bodo pozabili“, je zaključil tov. blagajnik.

Gospodar tov. Ludvik Knific je podal pregled o inventarju, ki ga posedujemo. „Žal pa“, je dejal tov. Knific, „nam je avto-moto društvo uničilo 2 šotora ti-

pa H 4 - in nam zmanjšalo že tako primanjkujoči inventar. Mislim, da naša zahteva, da naj nam povrnejo povzročeno škodo, ne bo naletela na gluha ušesa“.

Tov. Joža Roblek je podal poročilo nadzornega odbora in je poudaril, da je bilo vse v redu in vzorno vodeno. Predlagal je razrešnico stari rodovi upravi, kar je bilo soglasno sprejeto.

Zastopnika ljudskih oblasti, Karel Kravcar in Jože Roblek, in zastopniki množičnih organizacij, tov. Gašper, tov. Prešeren, tov. Franc Hladnik, tov. Ivo Bergant in zastopnik starešinske uprave ZTS iz Ljubljane, tov. Pintarič, so nam izročili pozdrave v imenu njihovih organizacij in društev ter nam želeli veliko uspeha v hodočem delu.

Na javnih volitvah pa so bili izvoljeni v novo starešinsko upravo naslednji tovariši:

za starešino Danilo Roblek,
za načelnika Vili Perko,
za ostale člane RU Koprivnik Milan, Vera Klemenc, Danica Lombar, Ludvik Knific, Leon Hladnik, Franci Podlipnik, Marijan Dolinar,
za nadzorni odbor Jože Roblek, Ludvik Stalc in Ivan Valjavec,
delegati za skupščino ZTS: Vili Perko, Ivica Benedik in Danilo Roblek,

za člane Gorenjskega sveta: Leon Hladnik in Ivan Novak.

Zanimivi so sklepi in program dela za leto 1956:

1. vodovi sestanki bodo vsak teden kot doslej.

2. naši vodi in klubi bodo organizirali 60 izletov v bližnjo okolico,

3. sodelovali bomo z vsemi bližnjimi enotami naše organizacije in prirejali skupne izlete v partizanske kraje.

4. v mesecu juliju bomo izvedli rodovo taborjenje nekeje ob Krki.

5. okrepili bomo vrste GS in organizirali tečaj v januarju.

6. utrdili bomo disciplino in razširili organizacijo za 30%.

7. v prihodnjem letu bo 2. izpit opravljalo 30 članov, prvega pa vsi novodošli člani.

8. udeležili se bomo vseh političnih manifestacij in sodelovali z vsemi društvi in organizacijami na območju Tržiča,

9. izdajali bomo vsaka 2 meseca rodovo glasilo in sodelovali z uredništvom tega lista,

10. šotore bodo reflektanti lahko dobili samo z dovoljenjem in vednostjo vseh članov rodove uprave.

11. denar za taborjenje ob Krki bomo začeli zbirati takoj.

Kakor je iz gornjega razvidno, naloge, ki smo si jih zadali, res niso majhne in lahke. Mnogo volje in truda bo treba, da bomo opravili vse to delo. Tega se prav dobro zavedamo.

S prirodo k novemu človeku!

KIKI

ŠAH

Berčič osvojil naslov mladinskega prvaka Gorenjske

Letošnje mladinsko prvenstvo Gorenjske, ki je bilo igrano od 1. 1. do 8. 1. t. l. v Tržiču, je končano. Na turnirju, ki se je igral pod pokroviteljstvom Ljudskega odbora mestne občine, je igralo 14 najboljših mladincev iz vseh krajev Gorenjske.

Naslov mladinskega prvaka Gorenjske je zaslužen osvojil Berčič Lojze iz Kranja z 11 točkami; prevzel je vodstvo že v prvem kolu in ves čas turnirja sigurno vodil, tako da je bilo vprašanje prvega mesta kmalu rešeno; za drugo mesto pa sta se borila Djordjevič (Kranj) ter Lahota (Jesenice); zmagal je prvi za pol točke ter si s tem priboril skupno z Berčičem pravico igranja na mladinskem prvenstvu Slovenije.

Na nadaljna mesta so se plasirali: 4.—5. Janhar Igor (Kranj) in Čadež Silvester (Skofja Loka) z 8 točkami, 6. in 7. mesto si delita Železnikar Anfon (Javornik) in Butorac Dušan (Kropa) s 7,5 točke, 8.—9. mesto pa Dovžan (Tržič) in Skobič (Gorje) 7 točk, 10. Smrke (Jesenice) 5,5 točke, 11. Grile (Javornik) 5 točk, 12. Erjavšek (Tržič) 3 točke, 13. Ravnikar (Radovljica) 2 točki in 14. mesto Zemva (Radovljica) 1 točko.

Prvak Gorenjske Berčič Lojze je prejel diplomu in praktično darilo tovarne Peko. Ostalih šest najboljših pa je prejelo knjižne nagrade in praktična darila sledečih tržiških tovarn: Runo, Tovarne Zkos in srpov, Tovarne finega pohištva ter „Preskrbe“ in „Prehrane“. Nagrade so bile razdeljene na zaključnem večeru, kateremu so prisostvovali med drugimi tajnik SZS, tov. Kapus, nadalje predsednik in tajnik GOŠO (Gor. šah. odbora) tov. Galof in tov. Kaše ter podpredsednik Ljudskega odbora mestne občine tov. Kravcar. Po pozdravnih besedah tov. Štefeta, je spregovoril tov. Galof, ki je dal spodbudo tudi tistim, ki so se sedaj slabo plasirali, da naj v bodoče še bolj temeljito začno s študijem šahov-

ske igre. Tov. Kapus je poudaril predvsem pomen mladinskih turnirjev in mladinskega šaha sploh, saj so ravno iz teh turnirjev izšli naši mladi velemojstri kot Ivkov, Matanovič, Fuderer itd. Tov. Kravcar pa je še enkrat podčrtal besede tov. Galofa ter izrazil majhno razočaranje nad tržiškiimi šahisti. Vsi pa so v svojih govorih pohvalili organizatorja turnirja, šahovsko sekcijo „Svobode“. Nato je tov. Kravcar razdelil nagrade.

Turnir, ki je v splošnem lepo uspel tako v propagandnem oziru, kot v drugem, je bil odlično organiziran, vodil ga je Stefe Saša.

Sedaj pa še nekaj besed o naših dveh udeležencih: Dovžanu in Erjavšku!

Če pogledam tabelo, vidim, da se eden nahaja v sredini tabele, drugi pa na dnu. Sprašujem se, kaj je temu krivo? Našel bi lahko več vzrokov.

Kot prvi in glavni je pomanjkanje znanja teorije, predvsem v otvoritvi. Za tak turnir pa je poleg tega potreben še taktičen plan: sigurno premagati slabšega od sebe ter previdno igrati z boljšim od sebe. Mislim, da je ravno Dovžan pogršel v tem oziru. Kot glavni vzrok pa bi naštel mnogo premajhno borbenost, posebno Dovžan je nekaj partij izgubil zaradi svoje neučakanosti ter tako končal partijo že po 10 oz. 20 minutah. Erjavšek pa je skoraj vsak dan spregledal še „suho figuro“.

Od naših mladih šahistov, kar jih imamo sedaj v Tržiču, lahko pričakujemo, da se bodo nekoč pojavili na prvih mestih, toda treba bo še mnogo, mnogo dela in študija vseh faz šahovske igre.

Med turnirjem je bil odigran velik brzo-turnir, na katerem so sodelovali vsi udeleženci mladinskega prvenstva ter nekateri Tržičani. V finalu, kjer je igralo 8 šahistov, je zmagal Roblek Edo (6 točk) pred Štefeto (5 točk), Djordjevičem (4,5 točke), Berčičem in Janharjem (3,5 točke), Brezavščkom (3 točke) itd. S. A.

Pregled uspehov DTV Partizan

Takoj po osvoboditvi in po vrnitvi članov predvojnega SOKOLA in FANTOVŠKEGA ODSEKA iz internacije in izseljeništvu, se je na pobudo Franceta Koniča, Franceta Marklja in Franceta Hladnika začela akcija za ustanovitev Fizikturnega društva v Trzinu.

Meseca junija je bil sklican prvi sestanek, na katerega so bili vabljeni vsi preživeli telovadci omenjenih organizacij, kakor tudi ostali tovariši, od katerih je bilo pričakovati sodelovanje.

Prvi sestanek je bil pri Lončarju (v sedanji kavarni). Na tej ustanovni skupščini Fizikturnega društva v Trzinu je bil izvoljen upravni odbor. Za prvega predsednika je bil izvoljen France Konič, za načelnika France Markelj, za načelnico pa Zora Koničeva.

Društvo je prevzelo telovadno orodje, ki se je v celoti ohranilo od predvojnega SOKOLA. Takratni člani Sokola so po zasedbi leta 1941 shranili orodje v skladišču poleg hleva tovarne PEKO, kjer je ostalo vse do osvoboditve. Tu di telovadni dom je društvo prevzelo in takoj pričelo s čiščenjem in urejanjem prostorov, kar je zahtevalo mnogo truda, ker so se le-ti med okupacijo uporabljali za mizarško delavnico. Pri teh delih je pomagala tudi JA s svojim vojaštvom.

Jeseni se je društvo s 85 pionirji in pionirkami že udeležilo I. fizikturnega zleta v Ljubljani.

V društvo so bile vključene vse športne sekcije, med drugim: telovadna sekcija, smučarska sekcija, nogometna sekcija in lahkoatletska sekcija.

Začela so se pripravljala dela za ureditev fizikturnega igrišča pod gradom.

Ob ustanovitvi je imelo društvo naslednje število članov: članov —, članic 16, mladincev —, mladink 25, pionirjev —, pionirk 60.

V letu 1946 je društvo z vso resnostjo začelo z urejanjem in planiranjem igrišča, k čemur je vse članstvo prispevalo z udarniškiimi urami in pri čemer je sodelovala tudi JA. Premetano in preloženo je bilo preko 5000 kubnih metrov zemlje pod nadzorstvom Franceta Koniča in Alberta Lajbacherja.

Delo po sekcijah se je razširilo, tako da se je junija vršil že I. fizikturni nastop.

Društvo se je tudi z 200 člani, mladinci in pionirji udeležilo I. fizikturnega festivala v Kranju. Z dotacijo MLO je nabavilo kroje za pionirje in pionirke, dočim so za ostale kroje prispevala tržiška podjetja.

Med letom se je v društvo vključilo tudi planinsko društvo s svojim članstvom, vsled česar je število članstva znatno poraslo.

Prvikrat je društvo izvedlo tudi »Titovo štafeto« z Ljubelja do Kranja, ter sodelovalo pri vseh javnih manifestacijah in ljudskih proslavah.

V društvo je bilo včlanjenih: članov 10, članic 10, mladincev 12, mladink 20, pionirjev 40, pionirk 58.

V letu 1947 so telovadba kakor tudi vse ostale sekcije znatno napredovale, tako da je društvo imelo svoj športno - telovadni nastop združen že s tekmami za prvenstvo v društvu.

Udeležilo se je s 16 člani I. zveznega zleta v Beogradu.

Organiziralo je Titovo štafeto od Ljubelja do Kranja.

Dogradilo je vsaj v glavnem fizikturno igrišče, tako da so tudi nogometaši lahko pričeli z rednim treningom in svojimi nastopi.

Zaradi mnogih gradenj v občini je društvo moralo odstopiti telovadni dom za stanovanje gradbenim delavcem, tako da so telovadba in ostali treningi znatno trpeli, kolikor se delo ni opravljalo v telovadnici gimnazije. To leto se je pričelo tekmovanje za fizikturno značko in so člani osvojili 8 mladinskih, 5 bronastih, 24 srebrnih in 7 zlatih značk.

V letu 1948 je MLO izpraznil telovadni dom, nakar so vsi oddelki pričeli z intenzivno pripravo tako za nastope doma kot tudi za udeležbo na XI. vsesokolskem zletu v Pragi. Tega zleta v Pragi sta se udeležila dva člana in dve članici v takratnih prvih slavnostnih krojih.

Člani so sodelovali tudi pri javnih telovadnih natopih sedanjih društev. To leto je bila prirejena tudi parada, združena z javnim telovadnim nastopom. Pri paradi so se pojavili prvi slavnostni kroji članov in članic, kar je paradi dalo še poseben slavnostni poudarek. Kot vsako leto je tudi to leto društvo organiziralo tradicionalno Titovo štafeto, pri kateri je sodelovalo nad 100 mladincev in pionirjev. V tem letu se je tudi izvršila reorganizacija Fizikturnega društva. Društvo je postalo samostojno telovadno društvo (takrat še brez imena). Zaradi slabega stanja telovadnega doma je bila telovadba v zimskem času znatno ovirana, ker se telovadnica ni dala dovolj segregirati, in se je samo zavesti članstva zahvaliti, da je delo potekalo nemoteno.

V tekmovanju za fizikturno značko si je članstvo priborilo 45 značk (15 mladinskih, 4 bronaste, 16 srebrnih in 10 zlatih).

Članstva je bilo v tem letu: članov 27, članic 24, mladincev 15, mladink 12, pionirjev 40, pionirk 60, podpornih članov 68, skupaj 230.

V letu 1949. Delo v društvu se je poživljalo tako, da je društvo v tem letu izvedlo že svojo prvo akademijo, pri kateri je sodelovalo 68 telovadcev. Izveden je bil telovadni nastop s sodelovanjem 240 članstva, mladine in pionirjev. Sodelovalo je društvo pri smučarskih tekmah Telovadne zveze Slovenije, na katerih je društvo odneslo eno prvo in dve drugi mesti v smučanju. Članice so v Ljubljani tekmo-

vala v akademskih točkah pod vodstvom Koničeve Zore, ki je tudi sestavila akademsko točko. Na prvomajski paradi v Trzinu je društvo sodelovalo z 234 fizikturniki, v Ljubljani s 33 fizikturniki. Vodstvo parade v Trzinu je bilo v rokah Franca Koniča in Franca Marklja in je v vsakem oziru uspela. Prvikrat je bila izvedena tudi tradicionalna štafeta Dneva republike za prehodni pokal MLO. Društvo je ta dan priredilo tudi slavnostno akademijo. MLO je društvu kupil dve usnjeni blazini ter ga tudi sicer finančno podprl.

V tekmovanju za fizikturno značko si je članstvo v tem letu priborilo še 6 značk: 2 srebrni in 4 zlate.

Članstva je bilo: članov 17, članic telovadk 26, mladincev 18, mladink 16, pionirjev 45, pionirk 50, podpornih članov 59, skupno članstva 233.

Leto 1950: Zivljenje v društvu se je še naprej močno razgibavalo, tako da je bila vadba v telovadnem domu, ob lepem vremenu tudi na prostem, res na višku.

Tradicionalne Titove štafete se je udeležilo 70 članov v krojih in 50 mladincev in mladink. Smučarskih tekem v slalomu se je udeležilo 25 mladincev, ki so si osvojili najboljša mesta.

Udeležili so se tudi tekme v odbojki v okrožnem merilu ter si osvojili III. mesto. Na okrajnem prvenstvu v mnogoboju je sodelovalo 27 tekmovalcev, ki so si priborili štiri prva mesta.

V okrožnem tekmovanju za najboljšo društvo si je društvo priborilo prvo mesto in prejelo od okrožnega odbora prehodni prapor v trajno last.

Društvo je z vsem članstvom sodelovalo pri vseh manifestacijah v Trzinu.

Na rednem letnem telovadnem nastopu je sodelovalo društvo s 184 pripadniki svojega društva. Prvomajske proslave se je udeležilo 235 pripadnikov. Udeleževalo se je tudi telovadnih nastopov pri sosednjih društvih, tako v Škofiji Loki, Žireh, Železnikih in drugod.

Fizikturnih značk je bilo zopet osvojenih 46 (35 mladinskih, 4 srebrne in 7 zlatih).

Članstva je bilo: članov telovadcev 15, članic telovadkinj 20, mladincev 20, mladink 13, pionirjev 40, pionirk 55, podpornih članov 207, skupno število članstva 270.

Leto 1951: Društvo se je udeležilo vseh razpisanih tekmovanj, okrožnih, republiških in zveznih, v mnogoboju, plavanju, smučanju in na njih doseglo lepe uspehe, saj so člani osvojili pri zveznih tekmah v Splitu kot vrsta VII. mesto, na okrožnih tekmah na Jesenicah I. mesto in članice II. mesto, mladinke pa tudi I. mesto. Na okrožnem prvenstvu so dosegli tri prva mesta. Na državnem prvenstvu v mnogoboju v Sarajevu je dosegla vrsta tretje mesto. Tako je na teh tekmovanjih

dobilo kar 16 diplom, poleg teh pa še posamezniki 14 diplom za osvojena vidna mesta na tekmovanjih. Pri okrožnih plavalnih tekmah v Radovljici je društvo osvojilo prvo mesto Gorenjske.

V tem letu je društvo izvedlo tri akademije z izbranimi točkami v počastitev dneva zmage, Dneva republike in Dneva JLA, na katerih je sodelovalo skupno 255 telovadcev. Ker je bilo to leto razpisano tudi tekmovanje za najboljšo društvo v republiki, je društvo še intenzivneje izpolnjevalo svoje naloge, se udeleževalo tekmovanj, uredilo telovadnico s finančnimi sredstvi LOMO ter tako bilo ocenjeno kot II. najboljšo društvo v Sloveniji, za kar je prejelo od uredništva Ljudske pravice I usnjeno blazino, 2 žogi, 1 puško in 6 bomb za met.

Organiziralo je tudi masovni tek — cross, katerega se je udeležilo 75 članov in članic. Udeleževalo se je javnih telovadnih nastopov sosednjih društev kakor tudi smučarskih tekem v Planici s 16 tekmovalci — smučarji.

To leto sta bili poslani 2 članici v zvezni vaditeljski tečaj, ki sta ga tudi z uspehom končali.

Vse delo v društvu je potekalo v znamenju tekmovanja za počastitev 10. obletnice JLA, pri čemer se je društvo izkazalo kot eno najboljših društev ter zato prejelo zahvalno diplomu ter že zgoraj omenjene rekvizite.

Članstva je bilo v tem letu: članov telovadcev 20, članic telovadkinj 15, mladincev 20, mladink 10, pionirjev 70, pionirk 45, podpornih članov 100, skupno članstva 280.

Leto 1952: Tudi v tem letu se je društvo zavedalo svojih dolžnosti do svojega članstva, zlasti mladine in pionirjev. Ob razpisu tekmovanja za pokal Ljudske pravice za najboljšo društvo se je društvo zopet zavedalo pomembnosti tekmovanja, zastavilo vse sile za dokončno ureditev telovadne dvorane, izvolilo gradbeni odbor, katerega predsednik je bil Franc Markelj, ki je vodil vsa pripravljala dela in imel brigo za finančna sredstva. Tako je društvu le uspelo dvorano urediti tako, da vsaj v higienskem pogledu ustreza za delo na telesnovzgojnem polju. Finančna sredstva za ureditev dvorane je dal na razpolago LOMO. Dvorana je bila na novo prepleškana, urejena je bila električna napeljava, stene obložene z lesenim oblogo, položen parket. S finančnimi sredstvi je priskočila na pomoč tudi republiška zveza PARTIZANA (z zneskom 500.000 din, dočim so vsi stroški znašali 1.800.000 dinarjev).

Novo adaptirana dvorana je bila slovesno izročena svojemu namenu na Dan republike, ko je bila v njej tudi slavnostna seja LOMO. V tekmovanju za pokal Ljudske pravice je društvo bilo ocenjeno kot drugo najboljšo društvo ter prejelo za nagrado eno srednje bradljo v vrednosti 40.000 dinarjev.

Tehnično delo je bilo tudi v tem letu uspešno, saj je društvo prejelo 8 diplom za dosežena vidna mesta v tekmovanjih, 20 diplom pa so prejeli posamezniki za svoje dosežene uspehe na raznih tekmovanjih.

Redni letni telovadni nastop je bil prvič izveden samo z lastnimi telovadci, katerih je nastopilo prav lepo število (82). Sodelovalo je društvo tudi pri pohodu partizanskih patrol ob dnevu vstaje in ob občinskem prazniku. Na okrožnem zletu v Kranju je sodelovalo 226 telovadcev, na republiških tekmah v Mariboru pa 17 tekmovalcev in štirje sodniki. Dosegli so: člani I. mesto, članice III. mesto in mladinke II. mesto. Državnega prvenstva na orodju v Ljubljani sta se udeležili dve vrsti in so dosegli člani III. mesto, mladinke pa VII. mesto. Izvedeno je bilo tudi krajevno meddruštveno tekmovanje v atletiki, plavanju in odbojki, ki ga je društvo razpisalo ob proslavi dneva vstaje in h kateremu je povabilo tudi vse sindikalne podružnice.

Kot vsako leto, se je društvo tudi v tem letu udeleževalo vseh javnih telovadnih nastopov okoliških društev ter tako pripomoglo k čim uspešnejšim izvedbam le-teh. Kot ponavadi je tudi v tem letu organiziralo Titovo štafeto, katere se je udeležilo 90 pripadnikov ob sodelovanju ostalih društev in organizacij.

Članstva je bilo: Članov telovadcev 20, članic telovadkinj 16, mladincev 19, mladink 18, pionirjev 80, pionirk 71, podpornih članov 92, skupno članstva 309.

Leto 1953: Vse delo v tem letu je bilo posvečeno društvenemu jubileju, saj je poteklo 50 let, odkar je bilo v Tržiču — in to v času najhujšega nemškega pritiska — osnovano prvo telovadno društvo SOKOL, katerega naslednik je sedanje Društvo za telesno vzgojo PARTIZAN.

Proslava je bila v juniju, ko je bil organiziran Teden športnih prireditev v počastitev 50-letnice društva. V tem tednu so bila tekmovanja v streljanju, atletiki, odbojki in namiznem tenisu.

Prirejen je bil tudi okrožni zlet vseh gorenjskih društev, kar je proslavi dalo še večji poudarek. Proslava sama se je začela z večerno akademijo na telovadišču pod Gradom, pri kateri so sodelovala vsa močnejša društva Gorenjske, in je obsegala 16 akademijskih točk. Naslednji dan je društvo razvilo društveni prapor, kateremu je kumoval tov. Jože Rus, predsednik Zveze PARTIZANA za FLRJ. To je bil prvi društveni prapor PARTIZANA na Gorenjskem. Pri slavnostnem sprevedu je sodelovalo 825 pripadnikov društva in je bil to do tedaj največji spreved v Tržiču. Popoldne istega dne je bil javni telovadni nastop, kateremu je poleg tov. Jožeta Rusa prisostvoval tudi predsednik repub-

liške zveze tov. Zoran Polič in predstavniki društva Partizan - Narodni dom iz Ljubljane. Na ta dan so si članice že drugič osvojile prehodni pokal okraja pri štafetnem teku.

Tehnično delo pa je obsegalo še celo vrsto drugih prireditev, saj je društvo sodelovalo na vseh razpisanih tekmah, tako v smučanju, mnogoboju, tekmah na orodju in prostih vajah. Pri Titovi štafeti je sodelovalo 120 pripadnikov. Okrožnih smučarskih tekem se je udeležilo 29 tekmovalcev in so člani osvojili prvo, drugo in tretje mesto, mladinci prvo in drugo mesto, mladinke prvo mesto in člani tudi prvo mesto v skokih. Pri slavnostni akademiji v počastitev rojstnega dneva maršala Tita je sodelovalo 145 pripadnikov.

Republiškega prvenstva v vajah na orodju se je udeležilo 24 tekmovalcev in tekmovalk, državnega prvenstva v Skoplju pa 12 tekmovalcev in tekmovalk. Isto leto sta bili tudi dve mladinki poslani v zvezni tečaj v Mozirje, katerega sta z uspehom zaključili.

Sodelovalo je društvo pri vseh javnih telovadnih nastopih sosednih društev, kakor tudi pri vseh proslavah naših narodnih praznikov. Ker je isto leto praznovalo tudi društvo PARTIZAN - Narodni dom svojo 90-letnico, se je naše društvo udeležilo proslave s 96 člani in pionirji.

V tekmovanju za pokal Ljudske pravice pa je društvo to leto bilo ocenjeno kot 7.

najboljše društvo v Sloveniji.

Članstva je bilo: članov telovadcev 15, članic telovadkinj 18, mladincev 20, mladink 16, pionirjev 72, pionirk 80, dece 30, m. dece 25, podpornih članov 110, skupno vsega članstva 386.

Leto 1954: Delo v tem letu se je usmerilo največ na tehnično delo in na izdelavo načrtov za povečanje telovadnega doma in ureditev letnega telovadišča. Zato sta tehnični odbor in gradbeni odbor imela polne roke dela.

Društvo je organiziralo Titovo štafeto, pri kateri sta sodelovala 102 pripadnika društva. Priredilo je dve slavnostni akademiji in sicer ob občinskem prazniku večerno akademijo na prostem s 112 sodelujočimi in na večer pred Dnevom republike v dvorani kina s 137 sodelujočimi pripadniki. Na rednem letnem telovadnem nastopu v Tržiču je nastopilo 385 sodelujočih in je bil to do sedaj eden največjih društvenih nastopov.

Na vseh tekmah, ki so bile razpisane v teku leta, so člani zopet častno zastopali društvo in želi prav lepe uspehe, saj so si vrste priborile 8 diplom, posamezniki pa preko 25 diplom. Najbolj sta se uveljavili Anka in Silva Kogoj, saj sta si priborili najboljši mesti v vajah na orodju in mnogoboju.

Društvo se je udeležilo javnih telovadnih nastopov okoliških društev, med drugim v Gorenji vasi, Skofiji Loki, Stražišču. Okrajnih tekem se je udeležilo z 20 tekmovalci in 3 sodniki.

Ob Dnevu republike so bile pri slavnostni seji podeljene diplome častnim članom društva: Lovru Cerarju, Francu Marklju in Francu Koniču v priznanje za njihovo neumorno delo pri društvu.

Poleg teh diplom so prejeli zahvalne diplome še naslednji člani: Janez Kaišnik, Miro Piriš, Zora Koničeva in Viktor Svab.

Tudi v Križah je bila prirejena telovadna akademija, vendar se je pokazalo, da je bilo zanjo pre malo zanimanja, kajti udeležba prebivalstva je bila prav pičila.

Smučarski tekem na Jesenicah se je udeležilo 16 smučarjev, prirejen pa je bil tudi smučarski dan društva v Tržiču.

Članstva je bilo: člani telovadci 15, članice telovadkinj 18, mladincev 30, mladink 20, pionirjev 98, pionirk 95, moške dece 30, ženske dece 25, podpornih članov 110, skupno vsega članstva 443.

Gradbenemu odboru pod predsedstvom Franca Marklja je končno uspelo, da je društvo sklenilo z Bombažno predilnico in tkalnico pogodbo o zamenjavi zemljišč, po kateri je PARTIZAN odstopil podjetju na zahodni strani telovadnega doma svoje staro telovadišče v izmeri 590 kvadrat. metrov, katero društvu nikakor več ne ustreza, v zameno za zemljišče na vzhodni strani telovadnega doma, v izmeri 3000 kvadrat. metrov. Poleg tega so bili izdelani celotni idejni načrti za ureditev letnega telovadišča, katerega bo društvo uredilo na novo pridobljenem zemljišču

*Mnogo uspehov v novem letu
želi vsem svojim odjemalcem
in se jim še nadalje priporoča*

„Kokra“

**Trgovsko podjetje za Gorenjsko
na veliko**

KRANJ
Poštna 1

**Bogata zaloga manufakturnega
in galanterijskega blaga!**

Rojstva, smrti, poroke

Rojstva: Meglič Frančiška, tovarniška delavka z Brezj pri Tržiču, je rodila dvojčke, oba dečka; Soren Pavla, gospodinja iz Tržiča, je rodila deklico; Jazbec Stanislava, gospodinja iz Sebenj, je rodila dvojčke, oba dečka; Lušenc Antonija, gospodinja iz Tržiča, je rodila dečka; Golrajer Leo, olda, nameščenka iz Tržiča, je rodila deklico; Rugar Katarina, tovarniška delavka iz Tržiča, je rodila deklico; Bečan Vida, tovarniška delavka iz Tržiča, je rodila deklico. — Srečnim mamicam čestitamo!

Umri: Perko Marija, osebna upokojenka iz Žiganje vasi, stara 69 let; Jerman Jožef, osebni upokojenec iz Tržiča, star 75 let; Carman Karl, prevzihtkar, iz Podljubelja, star 77 let; Dolinar Marija, prevzihtkarica iz Retenj, stara 81 let. — Svojcem naše sožalje!

Poročeni: Slana Franc, ključavničar iz Izole, in Lipovac Marija, belilka blaga iz Tržiča; Zupan Marijan, elektromehanik iz Tržiča, in Spiler Helena, tovarniška delavka iz Tržiča; Kopač Pavel, krojač iz Tržiča, in Vuk Ana, tovarniška delavka iz Tržiča; Dovžan Frančišek-Peter, učitelj iz Doline, in Meglič Justina, tovarniška delavka iz Tržiča; Snedie Janez, krojaški pomočnik s Pristave, in Zaplotnik Frančiška, tovarniška delavka iz Križev; Oblak Janez, trgovski pomočnik iz Križev, in Ješe Stefanija, gospodinja pomočnica iz Križev; Zibler Marijan, elektroinžinjer iz Tržiča, in Jerman Suzana, nameščenka iz Tržiča; Kokalj Ivan, delavec iz Hudega grabna, in Smolej Danica, delavka iz Hudega grabna. — Mnogo sreče!